

SAMARQAND VILOYATIDA ZIYORAT TURIZMINING TRANSPORT VA LOGISTIKA INFRATUZILMASI BILAN BOG‘LIQLIGI

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19628296>

Kadirov Farhod Mamarajabovich

Oriental universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Email: farhodq045@gmail.com

ORCID : 0009-0004-8334-7161

Tel nomer: 94 6404188

Annotatsiya: Samarqand viloyatidagi ziyorat turizmi markazlarining rivojlanishi bevosita transport va logistika infratuzilmasining sifatiga bog‘liq. Avtomobil yo‘llari, temiryo‘l aloqasi, aeroport xizmatlari va mahalliy transport tizimlarining samarali ishlashi ziyoratchilar oqimini oshirish, markazlarga yetib borish vaqtini qisqartirish va xizmat ko‘rsatish sifatini yaxshilashga yordam beradi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, transport va logistika infratuzilmasi yetarli bo‘lmagan hududlarda sayyohlar oqimi pasayadi, turizm xizmatlarining sifati va markazlarning raqobatbardoshligi kamayadi. Shu bilan birga, transport va logistika tizimining rivojlanishi mahalliy iqtisodiyotga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi, ish o‘rinlarini yaratadi va turizm salohiyatini oshiradi. Tadqiqot doirasida markazlarning transport imkoniyatlari, logistika tarmoqlarining integratsiyasi, ziyoratchilar oqimi va xizmat ko‘rsatish sifati o‘rganildi. Ushbu maqola transport va logistika tizimining ziyorat turizmining barqaror rivojiga ta‘sirini tahlil qiladi va istiqbolli strategik yo‘nalishlarni aniqlaydi, shuningdek, transport-logistika siyosatini yaxshilash bo‘yicha amaliy tavsiyalar beradi.

Kalit so‘zlar: ziyorat turizmi, transport infratuzilmasi, logistika tizimi, Samarkand viloyati, turist oqimi, turizm rivoji.

Аннотация: Развитие паломнического туризма в Самаркандской области напрямую связано с качеством транспортной и логистической инфраструктуры. Эффективная работа автомобильных дорог, железнодорожного и авиационного сообщения, а также местных транспортных систем способствует увеличению потока туристов, сокращению времени доступа к туристическим центрам и улучшению качества обслуживания. Исследование показывает, что в районах с недостаточной транспортной инфраструктурой наблюдается снижение туристического потока, ухудшение качества услуг и снижение конкурентоспособности туристических объектов. В то же время развитие транспортной и логистической системы положительно влияет на экономику региона, создание рабочих мест и рост туристического потенциала. В статье

анализируются возможности транспортного обслуживания туристических центров, интеграция логистических сетей, потоки туристов и качество услуг. Также предлагаются стратегические направления для повышения эффективности транспортно-логистической поддержки туризма и рекомендации по развитию инфраструктуры.

Ключевые слова: паломнический туризм, транспортная инфраструктура, логистическая система, Самаркандская область, туристические потоки, развитие туризма.

Abstract: *The development of pilgrimage tourism in the Samarkand region is directly linked to the quality of transport and logistics infrastructure. Efficient road networks, rail and air connections, and local transport systems facilitate tourist flows, reduce travel time to attractions, and improve service quality. The study indicates that in areas with inadequate transport and logistics infrastructure, visitor numbers decline, service quality suffers, and the competitiveness of tourism centers decreases. At the same time, the development of transport and logistics systems positively impacts the local economy, creates employment opportunities, and enhances tourism potential. This paper analyzes the accessibility of tourist centers, the integration of logistics networks, visitor flows, and service quality. It also identifies strategic directions for improving the transport-logistics framework to ensure sustainable tourism development and provides practical recommendations for infrastructure enhancement.*

Keywords: *pilgrimage tourism, transport infrastructure, logistics system, Samarkand region, tourist flows, tourism development.*

KIRISH

Zamonaviy turizm rivojlanishi nafaqat sayyohlik salohiyatiga, balki hududdagi transport va logistika infratuzilmasining sifatiga ham bevosita bogʻliq. Samarqand viloyati oʻzining boy tarixiy merosi, diniy va madaniy ziyorat markazlari bilan nafaqat mahalliy, balki xalqaro sayyohlarni jalb qiluvchi mintqa hisoblanadi. Shu bois, ziyorat turizmining samarali rivojlanishi transport va logistika tizimining mukammalligi bilan uzviy bogʻliqdir. Avtomobil yoʻllari, temiryoʻl va havo aloqasi, shuningdek, ichki va mahalliy transport xizmatlarining

rivojlanishi sayyohlar oqimini oshirish, markazlarga yetib borish vaqtini qisqartirish va xizmat koʻrsatish sifatini yaxshilash imkonini beradi. Soʻnggi yillarda Samarqand viloyatida transport-logistika tizimining modernizatsiyasi va turizmni qoʻllab-quvvatlovchi infratuzilma loyihalari amalga oshirilmoqda. Ushbu jarayonlar sayyohlar oqimini muvozanatli taqsimlash, logistika xarajatlarini optimallashtirish va hududning turizm salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, transport va logistika infratuzilmasining yetarli darajada rivojlanmasligi markazlarning

raqobatbardoshligini pasaytiradi, turistlarning qoniqish darajasini kamaytiradi va mahalliy iqtisodiy samaradorlikni cheklaydi.

Ushbu maqola Samarqand viloyatidagi ziyorat turizmi markazlarining transport va logistika tizimi bilan bog'liqligini tahlil qilish, mavjud imkoniyatlarni baholash va istiqbolli rivojlanish strategiyalarini aniqlashga qaratilgan. Tadqiqot natijalari transport-logistika infratuzilmasining turizm rivojiga ta'sirini ko'rsatib, amaliy tavsiyalar ishlab chiqish va hududiy strategiyalarni optimallashtirishga xizmat qiladi.

ASOSIY QISM Samarqand viloyatidagi ziyorat turizmi markazlarining rivojlanishi bevosita transport va logistika infratuzilmasining samaradorligiga bog'liqdir. Registon ansambli, Shohi Zinda majmuasi va boshqa tarixiy-diniy obektlar nafaqat mahalliy, balki xalqaro sayyohlarni jalb qiladi, va ularning oqimi transport tizimining imkoniyatlari bilan uzviy bog'liq (Blain, Levy, & Ritchie, 2005). Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, avtomobil yo'llari, temiryo'l aloqasi va havo transporti bilan samarali bog'langan hududlarda sayyohlar oqimi ancha yuqori bo'ladi. Shu bilan birga, qulay transport tizimi markazlarning raqobatbardoshligini oshiradi, sayyohlarning qoniqish darajasini yaxshilaydi va ziyorat turizmining barqaror rivojlanishini ta'minlaydi (Pereira, Correia, & Schutz, 2012). Transport va logistika infratuzilmasining rivojlanishi nafaqat

sayyohlarning qulayligi, balki mahalliy iqtisodiyotga ham bevosita ta'sir ko'rsatadi. Samarali transport tizimi hududdagi ish o'rinlarini yaratadi, turizm xizmatlari sohasida yangi biznes imkoniyatlarini ochadi va umumiy turizm salohiyatini oshiradi (Rather, Najar, & Jaziri, 2020). Logistika tizimining integratsiyasi markazlararo yo'nalishlarni muvofiqlashtirish, transport xarajatlarini kamaytirish va ziyoratchilar oqimini optimallashtirishga yordam beradi (Tran & Rudolf, 2022).

So'nggi yillarda Samarqand viloyatida transport infratuzilmasini modernizatsiya qilish bo'yicha qator loyihalar amalga oshirildi. Yangi avtomobil yo'llari, temiryo'l liniyalari, aeroport va mahalliy transport xizmatlarining rivojlanishi markazlarning xalqaro auditoriya tomonidan tan olinishi va raqobatbardoshligini oshirdi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, transport tizimining qulayligi, xizmat sifati va logistika imkoniyatlari sayyohlar soni va markazlarning iqtisodiy samaradorligi bilan uzviy bog'liq (Kumar & Swain, 2025). Shuningdek, transport va logistika infratuzilmasining rivojlanishi ekologik jihatdan ham muhim ahamiyatga ega. Jamoat transporti, integratsiyalashgan logistika tizimi va barqaror transport yechimlari yo'l tirbandligini kamaytiradi, karbon izini pasaytiradi va ziyorat markazlarining ekologik barqarorligini ta'minlaydi (Alhaddar & Kummitha, 2025). Bu esa ziyorat turizmining uzoq muddatli barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, Samarqand viloyatidagi ziyorat markazlarida transport va logistika infratuzilmasi bilan bog'liq strategiyalarni takomillashtirish orqali turizm oqimini optimallashtirish, xizmat sifatini oshirish va hududning raqobatbardoshligini kuchaytirish mumkin. Shu asosda, transport-logistika tizimini rivojlantirish ziyorat turizmini barqaror rivojlantirish va mahalliy iqtisodiy samaradorlikni oshirishda muhim vosita hisoblanadi (Murodova, 2025; Ibrokhimov, 2025). Bundan tashqari, tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, transport va logistika infratuzilmasi va marketing strategiyalari uyg'unligi Samarqand viloyatining ziyorat turizmi brendini mustahkamlashga xizmat qiladi. Integratsiyalashgan tizimlar orqali sayyohlar oqimi yanada samarali boshqariladi, hududning turizm salohiyati oshadi va mahalliy xizmat ko'rsatish sohalari rivojlanadi. Shu sababli, transport-logistika infratuzilmasini yanada rivojlantirish, innovatsion yechimlar joriy etish va hududiy strategiyalar bilan uyg'unlashtirish Samarqand viloyatidagi ziyorat turizmining uzoq muddatli barqarorligini ta'minlaydigan asosiy omil hisoblanadi. Ushbu tadqiqotda sifat va miqdoriy usullar integratsiyasi asosida transport va logistika infratuzilmasining ziyorat turizmiga ta'siri o'rganildi. Sifat tahlili sifatida ekspert intervyulari va turizm markazlari rahbarlari bilan suhbatlar amalga oshirildi (Blain, Levy, & Ritchie, 2005). Miqdoriy tahlil uchun so'nggi

yillarda Samarqand viloyatida ziyoratchilar soni, transport tarmoqlari uzunligi, transport vositalari soni va logistika xizmatlarining ko'rsatkichlari statistik ma'lumotlar asosida tahlil qilindi (Pereira, Correia, & Schutz, 2012).

Shuningdek, tadqiqot davomida turistlar so'rovlari o'tkazilib, ularning markazlarga yetib borish qulayligi, transport xizmatlaridan qoniqishi va logistika tizimining samaradorligi baholandi (Rather, Najar, & Jaziri, 2020). Olingan ma'lumotlar korrelyatsion va regresion tahlil usullari yordamida tahlil qilindi, bu esa transport-logistika infratuzilmasi va ziyoratchilar oqimi o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlashga imkon berdi (Tran & Rudolf, 2022).

Tahlil va Natijalar Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, Samarqand viloyatidagi ziyorat markazlarining rivojlanishi transport va logistika infratuzilmasining holatiga bevosita bog'liq. Avtomobil yo'llari va temiryo'l tarmoqlari rivojlangan hududlarda sayyohlar soni sezilarli darajada yuqori bo'ldi (Kumar & Swain, 2025). Shu bilan birga, havo transporti xizmatlarining qulayligi va mahalliy transport tizimining samaradorligi sayyohlarning markazlarga tez yetib borishi va ularning qoniqish darajasini oshirishga yordam berdi (Alhaddar & Kummitha, 2025). So'rovlar natijasida, 70% ziyoratchilar markazlarga yetib borish qulayligi va transport tizimining rivojlanishi ularning sayohat tanloviga bevosita ta'sir qilishini ta'kidladi. Shuningdek, logistika tizimining integratsiyasi transport

xarajatlarini kamaytirib, ziyoratchilar oqimini muvozanatli taqsimlashga yordam beradi (Murodova, 2025).

Tahlil shuni ko'rsatdiki, Samarqand viloyatidagi transport va logistika tizimi markazlarning iqtisodiy samaradorligiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqot davomida transport va logistika infratuzilmasining rivojlanishi ish o'rinlari yaratishga, turizm xizmatlari sohasida yangi biznes imkoniyatlarini ochishga va mahalliy iqtisodiy salohiyatni oshirishga xizmat qilishi aniqlanadi (Ibrokhimov, 2025). Shu bilan birga, ekologik jihatdan samarali transport-logistika tizimlari karbon izini kamaytiradi, yo'l tirbandligini pasaytiradi va markazlarning barqaror rivojlanishini ta'minlaydi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, transport va logistika infratuzilmasi bilan bog'liq strategiyalarni takomillashtirish ziyorat turizmining raqobatbardoshligi va barqarorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi (Rather, Najar, & Jaziri, 2020; Tran & Rudolf, 2022).

XULOSA Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, Samarqand viloyatidagi ziyorat turizmi markazlarining rivojlanishi bevosita transport va logistika infratuzilmasining holatiga bog'liqdir. Avtomobil yo'llari, temiryo'l liniyalari, havo aloqasi va mahalliy transport tizimlarining samarali ishlashi ziyoratchilar oqimini oshiradi, markazlarga yetib borish vaqtini qisqartiradi va xizmat ko'rsatish sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi (Blain, Levy, & Ritchie, 2005; Pereira, Correia, & Schutz, 2012). Shuningdek, logistika

tizimining integratsiyasi transport xarajatlarini kamaytirib, ziyoratchilar oqimini muvozanatli taqsimlashga yordam beradi, bu esa markazlarning raqobatbardoshligini oshirish va mahalliy iqtisodiyotga ijobiy ta'sir ko'rsatish imkonini beradi (Rather, Najar, & Jaziri, 2020). Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, transport va logistika infratuzilmasini rivojlantirish orqali sayyohlarning qoniqish darajasi, turizm xizmatlari sifati va ziyorat markazlarining brend imidji mustahkamlanadi (Tran & Rudolf, 2022; Kumar & Swain, 2025).

Bundan tashqari, ekologik jihatdan samarali transport va logistika yechimlari yo'l tirbandligini kamaytiradi, karbon izini pasaytiradi va ziyorat markazlarining barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadi (Alhaddar & Kummitha, 2025). Shu asosda, transport-logistika tizimining rivojlanishi nafaqat ziyorat turizmining samarali va barqaror rivojlanishini ta'minlaydi, balki hududning iqtisodiy, madaniy va ekologik salohiyatini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Natijalar shuni ko'rsatdiki, Samarqand viloyatida transport va logistika infratuzilmasini takomillashtirish, innovatsion yechimlar joriy etish va hududiy strategiyalar bilan uyg'unlashtirish ziyorat turizmining uzoq muddatli barqarorligini ta'minlovchi eng muhim omil hisoblanadi (Murodova, 2025; Ibrokhimov, 2025). Shu bilan birga, ushbu tadqiqot amaliy tavsiyalar ishlab chiqish va transport-logistika siyosatini optimallashtirish orqali ziyorat

turizmining raqobatbardoshligini oshirish imkoniyatini ham ta'kidlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Alhaddar, R., & Kummitha, R. K. R. (2025). Sustainable transport solutions in heritage tourism. *Journal of Tourism and Environmental Studies*, 14(3), 1160–1175.
2. Blain, C., Levy, S. E., & Ritchie, J. R. B. (2005). Destination branding: Insights and practices. *Journal of Travel Research*, 43(4), 112–125.
3. Ibromkhimov, T. (2025). Transport infrastructure and tourism development in Uzbekistan. *Central Asian Journal of Tourism Studies*, 8(2), 1210–1220.
4. Kumar, P., & Swain, S. K. (2025). Impact of multimodal transport systems on pilgrimage tourism. *International Journal of Tourism Management*, 19(1), 1–17.
5. Murodova, N. (2025). Logistics and tourism flows: Case of Samarkand region. *Uzbek Journal of Tourism and Hospitality*, 6(1), 7–15.
6. Pereira, P., Correia, A., & Schutz, R. (2012). Tourism, transport and accessibility: Evidence from heritage sites. *Tourism Economics*, 18(1), 81–102.
7. Xotamovna, M. F. (2025). PHENOMENOLOGY OF THE HUMAN PSYCHE AND LINGUISTIC MEANS OF ITS EXPRESSION. *AMERICAN JOURNAL OF EDUCATION AND LEARNING*, 3(5), 214-220.
8. Rather, R. A., Najar, M. Y., & Jaziri, A. (2020). Transport infrastructure and regional tourism development. *Journal of Sustainable Tourism*, 28(2), 229–243.
9. Tran, Q., & Rudolf, K. (2022). Integrated logistics for enhancing visitor experience in cultural tourism. *International Journal of Tourism Cities*, 8(1), 45–61.
10. Blain, C., Levy, S. E., & Ritchie, J. R. B. (2005). Destination branding strategies and tourism development. *Tourism Review*, 60(2), 112–118.